

Saksframlegg

Ark.:

Lnr.: 2152/22

Arkivsaksnr.: 22/300-2

Saksbehandler: Rannveig Mogren

GUDBRANDSDALEN 2030: DEN SMARTE GRØNNE DALEN

Vedlegg:

1. Felles søknad om skjønnsmidler 13.1.22
2. Avtale om en bærekraftig dal, vedtatt på Gudbrandsdalstinget 25. – 26.10.21
3. Uttalelse fra Gudbrandsdalstinget 23.3.21
4. Mandat for Gudbrandsdalstinget

Andre saksdokumenter (ikke utsendt):

SAMMENDRAG:

I denne saken orienteres det om status og planer for videre prosess i arbeidet med Gudbrandsdalen 2030 «Den smarte grønne dalen» som er initiert av Gudbrandsdalstinget. Videre framdrift i arbeidet er avhengig av forankring i alle kommunene i Gudbrandsdalen, og finansiering.

Bakgrunn

På Gudbrandsdalstinget 25. – 26. oktober 2021 sluttet alle kommunene v/ordførerne seg til intensjonsavtalen «Avtale om en bærekraftig dal» (se vedlegg).

I avtalen heter det at kommunene i Gudbrandsdalen ønsker felles langsiktige bærekraftsmål og vil arbeide videre med å utrede hvordan et slikt arbeid kan konkretiseres og settes ut i praksis.

Avtalen forplikter kommunene til å:

- Forankre felles arbeid for en felles handlingsplan og veikart for «Den smarte grønne dalen» i politisk og administrativ ledelse.
- Arbeide systematisk med bærekraft – økonomisk, sosialt og klima- og miljømessig.
- Dele gode erfaringer slik at vi sammen skaper en klimavennlig, smart og innovativ region

Avtalen baserte seg på en uttalelse fra det forutgående Gudbrandsdalstinget, 23.3.21, som lød:

«Gudbrandsdalstinget ber arbeidsutvalget se på hvordan kommunene i Gudbrandsdalen kan inngå et forpliktende samarbeid for å gjennomføre det grønne

skiftet i vår region. Målet med samarbeidet er å synliggjøre hvordan kommunene i felleskap kan bidra til tiltak som både kan kutte klimagasser og gi nye arbeidsplasser. Arbeidsutvalget skal jobbe med å lage en felles erklæring som kommunene kan slutte seg til.»

Etter uttalelsen fra mars 2021 har arbeidsutvalget i Gudbrandsdalstinget, med prosessbistand fra kunnskapsparken Skåppå, jobbet videre med grunnlaget for den avtalen som ble behandlet og vedtatt på Gudbrandsdalstinget oktober 2021. I arbeidet har det vært kontakt med alle de tolv kommunene i Gudbrandsdalen.

Som oppfølging av dette arbeidet, har Lillehammer kommune på vegne av alle 12 kommunene i Gudbrandsdalen sendt søknad om 1,1 mill. kroner i skjønnsmidler til et forprosjekt hvor det skal utarbeides en felles handlingsplan for grønn omstilling. Søknaden følger vedlagt og deler av innholdet i denne er gjengitt i denne saken.

Fakta

Handlingsplanen som skal utarbeides i forprosjektet, og som det er søkt skjønnsmidler til, skal:

- Definere noen konkrete mål og satsingsområder
- Identifisere hva som kreves for å nå disse målene
- Sette en framdriftsplan for videre arbeid og de konkrete utviklingsprosjektene.

Organisering

Rolle	Aktør	Kommentar
Prosjekteier	Gudbrandsdalstinget v/ leder Ingunn Trosholmen	På vegne av 12 kommuner i Gudbrandsdalen
Prosjektgruppe	AU – Gudbrandsdalstinget	Prosjektgruppe for løpende dialog med prosjektleder
Prosjektleder	Innleid ressurs	Ansvarlig for koordinering og gjennomføring av forprosjekt
Referansegruppe	Representanter fra næringsliv og prosjekter, Innlandet fylkeskommune, Statsforvalter og/eller andre.	For å sikre god dialog med forvaltning og øvrig næringsliv. fl.

Finansiering

Gudbrandsdalstinget har ikke egne administrative ressurser. Sekretariatsfunksjonen for tinget baserer seg på ressurser knyttet til de tre interkommunale politiske rådene. Et slikt prosjektarbeid som det her er snakk om, vil ikke kunne løses med disse ressursene. Det vurderes derfor som nødvendig å engasjere ekstern bistand både i forprosjekt og i et eventuelt hovedprosjekt.

Totalbudsjettet for forprosjektet er på 2.059.000 kroner. Det er søkt om skjønnsmidler på 1.100.000 kroner og anslått en egenfinansiering på 959.000 kroner. Egenfinansieringen i prosjektet består i stor grad av intern tidsbruk. Øvrige egne kostnader dekkes av de

interkommunale rådenes bidrag til Gudbrandsdalstinget. Eventuelle kostnader utover det som er angitt i tabellen nedenfor, søkes dekket gjennom ekstern finansiering i form av tilskudd/prosjektmidler. Dersom prosjektet ikke skulle bli tildelt (tilstrekkelig) skjønnsmidler, vil det søkes annen ekstern finansiering.

Aktivitet	Interne kostnader	Intern tidsbruk	Behov for ekstern finansiering	Totale kostnader	Kommentar
Prosjektlederstilling		kr 50 000	kr 600 000	kr 650 000	Koordinering, planlegging og gjennomføring av arbeidsverksteder mm.
Innkjøp av analyse		kr 20 000	kr 250 000	kr 270 000	Innkjøp av situasjonsanalyse
Planlegging og gjennomføring av studietur	kr 108 000	kr 216 000	kr 100 000	kr 424 000	Studietur for inspirasjon og kompetanseheving.
Visuell profil og hjemmeside		kr 10 000	kr 100 000	kr 110 000	Utvikling av profil for informasjonsdeling.
Andre kostander			kr 50 000	kr 50 000	
Annen egeninnsats kommuner (arbeidsverksted, møter mm.)	kr 30 000	kr 525 000	kr -	kr 555 000	
SUM	kr 138 000	kr 821 000	kr 1 100 000	kr 2 059 000	

Gjennomføring

Fakta om Gudbrandsdalstinget

Gudbrandsdalstinget består av politisk valgte representanter for kommunene Dovre, Gausdal, Lesja, Lillehammer, Lom, Nord-Fron, Ringebru, Sel, Skjåk, Sør-Fron, Vågå, Øyer og fylkeskommunen. Statsforvalter, fylkeskommunedirektør og kommunedirektørene har møte- og talerett.

I Gudbrandsdalstingets mandat står det blant annet:

- Gudbrandsdalstinget er en politisk arena som skal ta opp og fronte felles politiske saker og fungere som et felles tydelig talerør for Gudbrandsdalen.
- Gudbrandsdalstinget skal utvikle en felles politikk for viktige områder for Gudbrandsdalssamfunnet.
- Gudbrandsdalstinget skal fremme samarbeid og bidra til utvikling og verdiskaping i hele regionen.
- Gudbrandsdalstinget skal bidra til videre bygging av regionen og merkevaren gjennom fokus på blant annet kulturarv, utmark, landbruk, energi, arrangementer, opplevelser og deltidsinnbyggere.
- Gudbrandsdalstinget skal ikke fatte vedtak som binder opp kommunene ressursmessig. Slike beslutninger tas i de enkelte kommunestyrer.
- Regionrådene gir et årlig tilskudd på kr. 150.000 hver, til dekning av løpende utgifter. Aktiviteter og tiltak for øvrig søkes finansiert gjennom tilskudd/prosjektmidler.

VURDERING:

Gudbrandsdalen som bo-, arbeids- og besøksregion går flere utfordringer i møte i årene fremover. Distriktene preges av fraflytting og en lavere utviklingstakt enn mer sentrale strøk opplever. Parallelt står kommunene midt i en massiv grønn omstilling for å kutte klimagassutslipp, gjennom både offentlige reguleringer og private initiativ. Dersom Gudbrandsdalen som region blir hengende etter i denne utviklingen, vil vi tape ytterligere arbeidsplasser og innbyggere. Om denne omstillingen derimot møtes riktig, kan det skape en rekke muligheter, der både kommuner og næringsliv styrker seg, og Gudbrandsdalen som region posisjonerer seg som en positiv kraft innen det grønne skiftet. Dette vil både kunne bedre egne kommunale tjenester, øke innovasjonstakten og heve kompetansen både internt og blant andre kommuner.

For å klare dette må vi samarbeide tett på tvers av kommuner, statsforvalter, fylkeskommune og næringsliv. Dette må også ses i sammenheng med Innlandsstrategien. I dag mangler Gudbrandsdalen en slik helhetlig, regional tilnærming til hvordan overgangen til et lavutslippssamfunn kan styrke oss som en bo, arbeids- og besøksregion.

Næringslivet i Gudbrandsdalen har allerede tatt felles initiativ for å skape vekst og utvikling gjennom det grønne skiftet: Energiselskapene og bankene startet prosjektet Krafttak for grønn vekst, og reiselivet ønsker å utvikle en felles masterplan for et mer bærekraftig og framtidsrettet reiseliv i Gudbrandsdalen. Det at reiselivsnæringen også ønsker å se arbeidet med Masterplan i sammenheng med initiativet fra Gudbrandsdalstinget, styrker arbeidet og viser at forankringsarbeidet som har vært gjort over tid har vært godt. Arbeidet videre vil fortsatt kreve forankring og det å sikre gode møteplasser, riktig kompetanse og god veiledning inn mot særlig kommunene vil være helt avgjørende.

For å utløse det store potensialet omstillingen kan gi, er det viktig at kommunene også tar tak for å heve egen kompetanse og bevissthet og danne gode rammevilkår og rutiner som forenkler omstillingen. Dette krever stor innsats fra kommunene i samarbeid med næringslivet, både som tjenesteprodusent, myndighetsorgan og samfunnsutvikler. Kommunene kan også ta initiativ til å definere noen felles mål som både kommuner og næringsliv jobber mot i fellesskap.

Gjennom Gudbrandsdalstinget ønsker de tolv kommunene å gå sammen for å utarbeide en handlingsplan med konkrete mål og tiltak for hvordan Gudbrandsdalen skal bli et lavutslippssamfunn med attraktive lokalsamfunn, et sterkt næringsliv og framtidsrettede kommunale tjenester. Kommunene ønsker at Gudbrandsdalen tar en lederrolle innen den grønne omstillingen i Distrikts-Norge.

Handlingsplanen blir første fase i et langsiktig samarbeidsprosjekt i hele regionen, og danner grunnlaget for videre arbeid med konkrete utviklingsprosjekter, som beskrevet i den vedlagte skjønsmiddelsøknaden.

Et felles prosjekt knyttet til bærekraft og verdiskaping i Gudbrandsdalen anses å være innenfor Gudbrandsdalstingets mandat. Et slikt prosjekt vil ikke kunne erstatte kommunenes eget arbeid med temaet, men vil kunne samordne og forsterke effekten av kommunenes innsats. På enkelte områder kan kommunene i Gudbrandsdalen oppnå bedre resultater sammen enn hver for seg. Også profileringsmessig, anses det å være mye å hente med en samordnet tilnærming.

Dersom prosjektet ikke får tildelt (tilstrekkelig) skjønnsmidler, eller det ikke lykkes å skaffe annen eksternt finansiering, må det gjøres en ny vurdering av saken.

Kommunedirektøren foreslår at det gjøres følgende

vedtak:

1. Gausdal kommune slutter seg til ambisjonene om å gjennomføre forprosjektet «Gudbrandsdalen 2030 – Den smarte, grønne dalen» som beskrevet i saken.
2. Kommunenes bidrag til egenfinansieringen begrenser seg til medgått arbeidstid i prosjektet og kostnader som dekkes av midlene de interkommunale rådene avsetter til Gudbrandsdalstinget. Dersom prosjektet påvirker kommunale budsjetter utover dette, vil det bli fremmet ny sak for kommunestyrene.
3. Den ferdige handlingsplanen fremmes etter planen for behandling i alle 12 kommunene i Gudbrandsdalen innen utgangen av 2022.